

Az ötven éve elhunyt Gergely Jenő matematikus hármás élete

Kása Zoltán

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
Kolozsvár–Marosvásárhely–Csíkszereda–Sepsiszentgyörgy
Matematika–Informatika Tanszék, Marosvásárhely

XVII. Tudomány- és Ipartörténeti Konferencia,
Nagykároly, 2024. június 27–30.

- Kolozsváron született 1896. március 4-én
- református kollégium 1902–1914 között
- kolozsvári egyetem 1914–1918
- utolsó éves diákként gyakorlatokat vezetett
- 1918-tól helyettes tanár a Marianumban, 1922-től rendes tanár 1948-ig
- 1920. június 6-án megnősült, feleségül vette Nagy Piroskát (1899–1992) (két leány)
- 1921-ben Szegeden doktorált Haar Alfréd irányításával
- 1946-tól tanított a Bolyai Egyetemen, 1948-tól főállású docens
- 1959. február 1-től egyetemi tanár
- az egyesített egyetemen a geometria professzora 1963-as nyugdíjazásáig
- 1974. május 15-én hunyt el

A művészet vonzásában

A művészet vonzásában

Kása Z. (EMTE)

Gergely Jenő matematikus

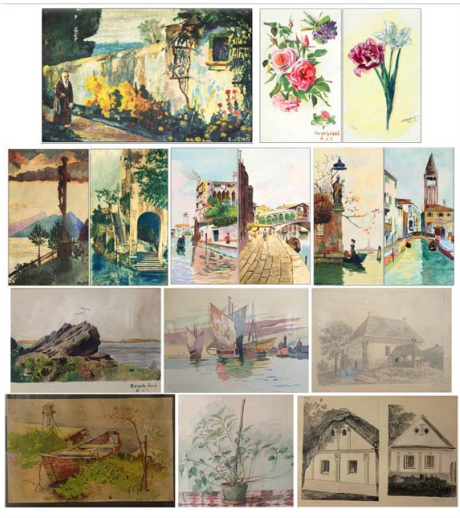
A művészet vonzásában

2022. január 10. Torda — kiállítás a matematika, informatika és természettudományok napján – Casa Colectiilor (Mladzsi Ionescu Zoltan)

2023. június 26. Kolozs Megyei Könyvtár — kiállítás: *Szimbiózis matematika és festészet között*

- középiskolai tanár (1918–1948)
Algebra (tankönyv a középiskolák VI. osztálya számára, 1937)
- oktatáson kívüli aktív tevékenység
üzemi gyakorlatvezetés, előadások szülői értekezleten
(pl. *Hogyan segít a fizika a háború megnyerésében*)
- előadások az Erdélyi Múzeum-Egyesület szakosztályi rendezvényein
A végesről és a végtelenről (1924),
Az absztrakt terekről (1937),
A kvantumelmélet (1938),
A relativitás elve (1939),
Századunk fizikai alapgondolata (1939),
Sugarak a világűrben (1940).

- Bolyai Tudományegyetem (1946–1959), 1948-tól főállású docensként
- Babeş–Bolyai Tudományegyetem (1959–1963) egyetemi tanárként
- oktatott tárgyak:
- egyetemi jegyzetek:
számelmélet, [bevezetés az ábrázoló geometriába](#), az analízis geometria alkalmazásai, [elemi matematika](#), topológia, [a matematikai fizika differenciálegyenletei](#), ábrázoló geometria, [differenciálegyenletek](#), differenciálegyenletek matematikai és fizikai alkalmazásai, [kiegészítések az elemi matematikához](#), kiegészítések a felsőbb matematikához, [algebra](#), matematikai analízis, [differenciálgeometria](#), a geometria alapjai (ezen belül Bolyai-geometria), [kiegészítések az aritmetikához](#), [geometriához és analízishez](#).

- egyetemi jegyzetek
közönséges differenciálegyenletek
differenciálgeometria
- kutatási területei
nemeuklideszi geometria (főleg Bolyai- és
Lobacsevszkij-geometria), Hilbert-féle terek

Foglalkozott felületek osztályozásával, az oválisok poláris elméletével, szeparábilis Hilbert-terekbeli n -dimenziós varietásokkal. Jelentek meg cikkei a geometria gyakorlati alkalmazásairól is.

- Számítási Intézet (1954–1963)
- Munka Érdemrend 3. fokozata, 1956

Emlékezete

